

दैनिक चालू घडामोडी 07.10.2021

हेली-बोर्ने सर्वेक्षण

- केंद्रीय जलशक्ती मंत्री गजेंद्रसिंह शेखावत आणि राज्यमंत्री (स्वतंत्र प्रभार) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान, डॉ जितेंद्र सिंह यांनी संयुक्तपणे शुष्क क्षेत्रातील भूजल व्यवस्थापनासाठी हेली-बोर्ने सर्वेक्षणाचे उद्घाटन केले.
- केंद्रीय भूजल मंडळ, जलशक्ती मंत्रालय आणि CSIR-NGRI (नॅशनल जिओफिजिकल रिसर्च इन्स्टिट्यूट), हैदराबाद यांनी राजस्थान, गुजरात, हरियाणा राज्यांच्या काही भागांमध्ये प्रगत हेली-बोर्ने भौगोलिक सर्वेक्षण आणि इतर वैज्ञानिक अभ्यासाच्या वापरासाठी करार केला आहे. पंजाब आणि हिमाचल प्रदेश Aquifer मानचित्रण कार्यक्रमांतर्गत 3.88 लाख चौरस किमी क्षेत्र व्यापतात.

Source: PIB

अंटार्क्टिक करार

- केंद्रीय राज्यमंत्री (स्वतंत्र प्रभार) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान डॉ जितेंद्र सिंह यांनी अंटार्क्टिक कराराच्या पर्यावरण संरक्षण (माद्रिद प्रोटोकॉल) वरील प्रोटोकॉलवर स्वाक्षरी केल्याच्या 30 व्या वर्धापनदिनानिमित्त आंतरराष्ट्रीय परिषदेला संबोधित केले.
- या परिषदेचे आयोजन स्पेनने केले होते.

पर्यावरण संरक्षणावरील प्रोटोकॉल (माद्रिद प्रोटोकॉल) बदलः.

- 4 ऑक्टोबर 1991 रोजी माद्रिदमध्ये अंटार्क्टिक कराराच्या पर्यावरण संरक्षणावरील प्रोटोकॉलवर स्वाक्षरी झाली.
- माद्रिद प्रोटोकॉलवर भारताने स्वाक्षरी केली जी 14 जानेवारी 1998 रोजी अंमलात आली.
- टीप: भारतात दोन सक्रिय संशोधन केंद्रे आहेत; मैत्री (1989) शिरमाकर हिल्स येथे आणि भारती (2012) अंटार्क्टिकामधील लार्समॅन हिल्स येथे.

Source: PIB

आय-ड्रोन

- केंद्रीय आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री मनसुख मांडविया यांनी आयसीएमआरचा ड्रोन रिस्पॉन्स आणि आउटरीच इन नॉर्थ इस्ट (आय-ड्रोन) लाँच केला.

आय-ड्रोन बदलः

- हे आय-ड्रोन दुर्गम भागात मानवरहित हवाई वाहने (यूएव्ही) / ड्रोन तैनात करून आणि भूभागापर्यंत पोहोचण्यास कठीण असलेल्या आव्हानांवर मात करण्यासाठी तयार केले गेले आहे.
- सध्या, मणिपूर आणि नागालँड तसेच केंद्रशासित प्रदेश अंदमान आणि निकोबार बेटावर ड्रोन आधारित वितरण प्रकल्पाला अंमलबजावणीसाठी परवानगी देण्यात आली आहे.
- आयसीएमआर (इंडियन कौन्सिल ऑफ मेडिकल रिसर्च) ने लसी सुरक्षितपणे वाहून नेण्यासाठी आणि हस्तांतरित करण्यासाठी ड्रोनची क्षमता तपासण्यासाठी भारतीय तंत्रज्ञान संस्था, कानपूरच्या सहकार्याने प्रारंभिक अभ्यास केला.

Source: PIB

'JIMEX 2021' युद्ध सराव

- जपान- भारत सागरी द्विपक्षीय व्यायाम 'JIMEX 2021' ची 5 वी आवृत्ती, भारतीय नौदल आणि जपान मेरीटाईम सेल्फ-डिफेन्स फोर्स दरम्यान अरबी समुद्रात सुरू झाली.
- हा व्यायाम 06 ते 08 ऑक्टोबर 2021 दरम्यान आयोजित केला जात आहे.
- JIMEX-2021 चा उद्देश आहे ऑपरेशनल प्रक्रियांची सामान्य समज विकसित करणे आणि सागरी ऑपरेशन्सच्या संपूर्ण स्पेक्ट्रममध्ये अनेक प्रगत व्यायामांच्या संचालनाद्वारे आंतर-कार्यक्षमता वाढवणे.

Source: TOI

2021 भौतिकशास्त्राचे नोबेल पारितोषिक

- 2021 चे भौतिकशास्त्राचे नोबेल पारितोषिक स्युकुरो मनाबे आणि क्लाउस हॅसलमन यांना संयुक्तपणे "पृथ्वीच्या हवामानाचे भौतिक मॉडेलिंग, परिवर्तनशीलता मोजणे आणि विश्वासाहतेने ग्लोबल वार्मिंगचा अंदाज लावणे" आणि आणि जॉर्जियो पॅरीसीला "अणूपासून ग्रहांच्या तराजूपर्यंत भौतिक प्रणालींमध्ये विकार आणि चढउतारांच्या परस्परसंवादाच्या शोधासाठी" दिला गेला.
- हवामान शास्त्रज्ञांना भौतिकशास्त्राचे नोबेल देण्याची ही पहिलीच वेळ आहे.

Source: newsonair

2021 राइट लाईव्हलीहुड पुरस्कार

- दिल्लीस्थित पर्यावरण संस्थेला 'लीगल इनिशिएटिव्ह फॉर फॉरेस्ट अँड एन्व्हायर्नमेंट (LIFE)' ला "असुरक्षित समुदायाला त्यांच्या आजीविका संरक्षित करण्यासाठी आणि स्वच्छ पर्यावरणावर त्यांचा हक्क सांगण्याच्या सक्षमीकरणाच्या तळागाळातील दृष्टिकोनासाठी" 2021 राइट लाईव्हलीहुड अवॉर्ड मिळाला आहे
- हा पुरस्कार स्वीडनचा पर्यायी नोबेल पुरस्कार म्हणून ओळखला जातो.
- इतर पुरस्कारप्राप्त व्यक्तींमध्ये कॅमेरूनियन महिला हक्क कार्यकर्ते मार्थे वांडो, रशियन पर्यावरण कार्यकर्ते व्लादिमीर स्लिव्ह्याक आणि कॅनेडियन स्वदेशी हक्क रक्षक फ्रेड हुसन यांचा समावेश आहे.
- वन आणि पर्यावरणासाठी कायदेशीर पुढाकार (LIFE) 2005 मध्ये वकील रीत्विक दत्ता आणि राहुल चौधरी यांनी स्थापन केले होते.

Source: HT

जगातील सर्वात मोठा खादी राष्ट्रध्वज

- जगातील सर्वात मोठा खादी राष्ट्रीय ध्वज महात्मा गांधींच्या 152 व्या जयंतीनिमित्त लेह, लडाख येथे लावण्यात आला.
- याचे उद्घाटन लडाखचे उपराज्यपाल आर के माथूर यांनी केले.

- 225 फूट लांब आणि 150 फूट रुंद असलेल्या तिरंग्याचे वजन सुमारे 1,000 किलो आहे.
- हा ध्वज खादी डायर्स आणि मुंबई येथील प्रिंटरने बनवला आहे जो खादी व्हिलेज अँड इंडस्ट्रीज कमिशन (KVIC) शी संलग्न आहे.

Source: India Today

जागतिक अंतराळ सप्ताह 2021

- जागतिक अंतराळ सप्ताह दरवर्षी 4 ते 10 ऑक्टोबर दरम्यान वैज्ञानिक आणि तांत्रिक प्रगती साजरी करण्यासाठी आयोजित केला जातो.
- जागतिक अंतराळ सप्ताह 2021 ची थीम 'अंतराळातील महिला' आहे.
- संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेने 1999 मध्ये जाहीर केले की जागतिक अंतराळ सप्ताह दरवर्षी 4-10 ऑक्टोबर पर्यंत आयोजित केले जाईल.

Source: worldspaceweek.org